

Znak sprawy:

Szanowny Pan
Aleksander Pociąg
Przewodniczący Senackiej Komisji
Praw Człowieka, Praworządności i Petycji

Szanowny Panie Senatorze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 27 listopada br. (sygnatura: BPS.DKS.KPCPP.0330.31.2020) dotyczące petycji osoby fizycznej w sprawie przyznania uprawnień *Honorowym Dawcom Krwi – Zasłużonym dla Zdrowia Narodu* do ulgi w wymiarze 100% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego na podstawie biletów jednorazowych przedstawiam poniżej stanowisko resortu w przedmiotowej sprawie.

Do Ministerstwa Infrastruktury stale napływają interpelacje poselskie, prośby osób fizycznych, wnioski różnych grup społecznych i organizacji dotyczące rozszerzenia uprawnień do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego o kolejne grupy pasażerów m.in. o osoby głuchonieme, z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, emerytów i rencistów (obecnie tylko 2 przejazdy w roku), dawców szpiku kostnego, honorowych dawców krwi itp. W samym tylko roku 2020 r. Ministerstwo Infrastruktury otrzymało trzy postulaty dotyczące przyznania uprawnień do ustawowych ulg przejazdowych dla honorowych dawców krwi skierowane poprzez: interpelację poselską, wniosek Rzecznika Praw Pacjentów oraz petycję osoby fizycznej do Senatu RP. Ich realizacja wiązałaby się z koniecznością wygospodarowania w budżecie państwa dodatkowych, znacznych środków budżetowych. Dla przykładu warto przytoczyć szacunki przygotowane przez Rzecznika Praw Pacjenta, który zaproponował wariantowo przyznanie w środkach publicznego transportu kolejowego:

- pewnej liczby darmowych przejazdów w ciągu roku (I wariant) lub
- wprowadzenia 49% ulgi na wszystkie przejazdy (II wariant).

Uwzględnieniu liczbę krwiodawców na poziomie 590,6 tys. osób korzystających w ciągu roku z zaledwie z 4 darmowych przejazdów, bądź w II wariantcie z 8 przejazdów z ulgą w wymiarze 49%, budżet państwa musiałby wyasygnować dodatkową kwotę rzędu 180-190 mln zł, która stanowi aż 31% kwoty zaplanowanej w budżecie na rok 2020 oraz prawie 35% kwoty przewidzianej w ustawie budżetowej na rok 2019 na zrekompensowanie przewoźnikom kolejowym utraconych przychodów z tytułu obowiązku honorowania ulg ustawowych przysługujących wszystkim uprawnionym grupom pasażerów (w szczególności osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom, uczniom i studentom).

Propozycja autora petycji nie dotyczy co prawda wszystkich krwiodawców (ok. 590 tys. osób), a jedynie węższej grupy *Honorowych Dawców Krwi – Zasłużonych dla Zdrowia Narodu* (ok. 14 tys. osób). Przewiduje jednak dla tej grupy prawo do korzystania z nieograniczonej liczby darmowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego (niezależnie od kategorii pociągu), na podstawie biletów jednorazowych. Należy mieć na uwadze, że powyższe uprawnienie przysługuje obecnie wyłącznie dzieciom do lat 4 oraz funkcjonariuszom niektórych służb mundurowych podczas wykonywania przez nich czynności służbowych.

niepodlega

POLEKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Nabiera to szczególnego znaczenia w dobie walki z wirusem SARS–COV–2 oraz konieczności poszukiwania dodatkowych środków finansowych na sfinansowanie działań wspierających gospodarkę i gospodarstwa domowe. Każde zwiększenie wydatków budżetu państwa implikuje konieczność poszukiwania dodatkowych środków w ramach nieprzekraczalnego limitu wydatków, tj. ograniczenia wydatków pozostałych podmiotów objętych regułą wydatkową. W konsekwencji każde przyjmowane rozwiązanie prawne, które miałyby obciążać budżet państwa wymaga zapewnienia odpowiednich źródeł finansowania.

Mając na uwadze powyższe, podejmowanie w chwili obecnej działań zmierzających do rozszerzania uprawnień do ulg ustawowych i wynikającej z tego konieczności znalezienia dodatkowych źródeł finansowania tych ulg, uważam za przedwczesne.

Chciałbym także zauważyć, że obecnie wydatki z budżetu państwa na sfinansowanie przewoźnikom drogowym i kolejowym utraconych przychodów w związku z honorowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów co roku przekraczają kwotę 1 mld zł. W ustawie budżetowej na 2020 r. zaplanowano na ten cel łącznie przeszło 1,2 mld zł. Stąd przyjmowanie rozwiązań prawnych, które miałyby dodatkowo obciążać sektor finansów publicznych wymaga szczegółowej analizy pod kątem dostępności środków i zapewnienia odpowiednich źródeł finansowania w kolejnych latach budżetowych. W ocenie Rady Ministrów wyrażonej w jednym z ostatnich stanowisk Rządu odnoszącym się do propozycji rozszerzenia zakresu uprawnień do ulg dla nowej grupy, wyrażono pogląd, że do czasu wypracowania kompleksowej polityki państwa w zakresie ulg na przejazdy, uszczelnienia systemu refundacji oraz *nowelizacji ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2016, z późn. zm.)*, włączenie do katalogu osób uprawnionych kolejnej grupy, jest na chwilę obecną przedwczesne. Podkreślono ponadto, że każde zwiększenie wydatków budżetu państwa implikuje konieczność poszukiwania dodatkowych środków w ramach nieprzekraczalnego limitu wydatków, czyli ograniczenia wydatków pozostałych podmiotów. Dlatego też, w celu zachowania przejrzystości i spójności obowiązującego w Polsce systemu ulg, problem ulg przejazdowych powinien być rozpatrywany kompleksowo, jako jeden z elementów polityki społecznej na poziomie Rady Ministrów RP.

Na podkreślenie zasługuje też fakt, że Sejm RP w ramach podejmowania działań zmierzających do łagodzenia skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 uchwalił w dniu 17 grudnia br. *ustawę o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw* (druk senacki nr 303), która w art. 3 przewiduje przyznanie honorowym dawcom krwi, którzy oddali co najmniej 3 donacje krwi lub jej składniki, w tym osocze po chorobie COVID-19, ulgi w wysokości 33% na przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego w komunikacji krajowej na podstawie biletów jednorazowych:

- kolejowego w 1 i 2 klasie pociągów osobowych i pospiesznych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej,
- kolejowego w 2 klasie pociągów innych niż osobowe i pospieszne.

Uprawnienie to, zgodnie z art. 31 ust. 1 pkt 1 uchwalonej ustawy miałyby przysługiwać przez okres 6 miesięcy od dnia wystawienia zaświadczenia o oddaniu co najmniej 3 donacje krwi lub jej składników, w tym osocza po chorobie COVID-19.

Z poważaniem

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Rafał Weber

Sekretarz Stanu